

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi*

Cengiz ALYILMAZ**

Harun ŞAHİN***

Öz

Bu araştırma ile Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki eğitsel değerlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması şeklinde hazırlanan bu araştırmada veriler doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde nitel analiz tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır ve içerik analizi söz konusu sınıflandırmaya göre yapılmıştır. Araştırmanın bulguları Şahin (2018) tarafından yapılan araştırmada toplanan verilerden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserleri incelendiğinde, birçok değer unsurunu barındırdığı görülmektedir. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde evrensel değerlerden kişilerarası ilişki değerleri kapsamında ele alınabilecek ve en fazla karşılaşılan iki değer "sevgi" ile "vatan ve millet sevgisi" olarak belirlenmiştir. Ulusal değerlerden kişilerarası ilişki değerleri kapsamında ise iki değer tespit edilmiştir. Bu kapsamda araştırmada "birlik olma" ve "misafirperverlik" değerlerine ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yahya Kemal Beyatlı, eğitsel değerler, nitel araştırma.

Being Evaluated the Works of Yahya Kemal Beyatlı in Terms of Educational Values

Abstract

The aim of this research is to examine the educational values of Yahya Kemal Beyatlı's works. In this research which is prepared as a case study which is one of the qualitative research designs, data were collected by document analysis method. In the evaluation of the data, content analysis was used from qualitative analysis techniques and content analysis was made according to the classification. The findings of the study are based on the data collected by Şahin (2018). When Yahya Kemal Beyatlı's works are examined, it is seen that it contains many value elements. In the works of Yahya Kemal Beyatlı, interpersonal relationship values of universal values can be considered and the most common values are determined with "love" and "love of the nation". In the context of interpersonal relationship values from national values, two values were determined. As the national values in the research have reached the values of "unity" and "hospitality".

Keywords: Yahya Kemal Beyatlı, educational values, qualitative research.

* Bu makale, danışmanlığını Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın yaptığı "Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki değerler ve bu değerlere yönelik Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerinin incelenmesi" başlıklı Doktora Tezi (Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum) esas alınarak hazırlanmıştır.

** Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Bursa, calyilmaz@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3634-9015

*** Dr. Müfettiş, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Ankara, harunsahin75@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7178-7267

Giriş

Millî kültür ve değerlerden soyutlanmış bir toplum tasavvurunun mümkün olmadığı dünyamızda, toplumların ve kültürlerin sonsuz devam kaygısı evrensel bir amaç olarak hep var olagelmıştır. Bu evrensel amaç Türk milletinin tarih sahnesindeki birçok mücadelesine yön vermiştir. Her millet için var olmak, birlik olmak ve güçlü olmak bir idealdir. Bu ideali sağlayacak en önemli araçlarından biri de ortak duyuş, düşünüş, inanış ve yaşayışı temel alan değerlerdir. Türk Dil Kurumu *Türkçe Sözlük*'te (2005), bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü olarak ifade edilen değer kavramı, toplumu oluşturan bireylerin bir arada yaşamasını sağlayan, kişiler arası ilişkilerde köprü vazifesi üstlenerek geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kuran düzenleyici unsurlardır. “Toplumların oluşumunda ve birlikteliklerinde ortak değerlerin rolü büyüktür. Ortak değerler, ortak yaşayış ve inanışın, amaç ve ihtiyaçların ürünüdür” (Alyılmaz ve Alyılmaz, 2014: 77). “Değerler, bireylerin düşünce, davranış ve yapıtlarında birer ölçüt olarak ortaya çıkarlar ve toplumsal bütünselliğin ayrılmaz bir ögesini oluştururlar. Bireyler içinde yaşadıkları toplumun ve kültürün değerlerini genellikle benimseyip bunları muhakeme ve seçimlerinde birer ölçüt olarak kullanarak daha iyi, daha doğru veya daha adil gibi genel yargılara varma olanağı bulur” (Tolan, 1996: 233).

Çok yönlü bir yapıya ve karmaşık bir anlama sahip olan değer kavramı (Morris, 1956) sosyoloji, psikoloji, felsefe, eğitim gibi sosyal bilimler içinde yer alan birçok disiplin tarafından sıklıkla incelenmiş ve bu kavramla ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Thome (2015) değerleri genellikle insanı motive etmede ve onun davranışlarını yönlendirmede çok önemli bir rol oynayan bir kavram olarak tanımlar. Ona göre değerler kişisel ve toplumsal kimliklerin oluşturulmasını sağlayan temel unsurlardır. Bir başka tanımda ise değerler “bireylerin kendileri de dâhil olmak üzere diğer insanları ve olayları nitelendirmek, eylemlerini seçmek ve meşrulaştırmak için kullandıkları ölçütlerdir” (Schwartz, 1992: 1, *akt.* Yazıcı, 2014: 210). Ayrıca değerler kavramının bireyin çevresiyle ilişkisi hakkında açık ve sistematik fikirlere dayanan yargılardır (Veugelers ve Vedder, 2003) şeklinde tanımı da yapılmıştır. Değerler kavramı hususunda yapılan tanımlara bakıldığında, değerlerin sosyal ilişkileri düzenleyici yönüne sıklıkla dikkat çekildiği görülmektedir. Sosyal ilişkileri düzenleyici rolü dikkate alındığında, değerler, kişinin kendisiyle ve diğer insanlarla sağlıklı ilişki kurabilmesini sağlayan olumlu unsurlar olarak nitelendirilebilir.

Toplumun iç kontrol sisteminin bir parçası olan değerler aynı zamanda bireyin kendi vicdani muhasebesinin birer ölçütü niteliğindedir. Yani değerler bireyi hem topluma göre şekillendirmekte hem de bireyin kendi doğru bildiği yönde hareket sergilemesine olanak sağlamaktadır (Akbalık, 2015). Bireyler, ortak toplumsal davranış kalıplarını belirli ilkeleri ve kuralları öğrenerek bireysel amaçlarıyla toplumsal amaçlar arasında bağlantı kurmakta; ortak değerleri benimsemektedirler. Başka bir deyişle değerler bireyin o toplumun bir parçası hâline gelmesini sağlamaktadır (Kolaç, 2010).

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi

Değerler, bireyin hem kendi iç yaşantısını hem de çevreyle olan ilişkilerini düzenlemekte; düzen de beraberinde mutluluğu ve huzuru getirmektedir. Değerlerin yaşam alanı bulmadığı toplumlarda kargaşa ve düzensizlik baş gösterir. Çünkü o toplumu oluşturan bireyler, değerlerine sahip çıkmamaları sonucunda öncelikle kendi iç dünyalarında çatışma yaşarlar. Daha sonra bu çatışma toplumun geneline yayılır ve huzursuzluk meydana gelir. Bu nedenle, değerler, hem bireylerin hem toplumların hem de farklı ulusların huzur ve barış içinde yaşamalarını sağlayan düzenleyici unsurlar olmaları bakımından önem arz etmektedir.

Sistemler üstü bir sistem ve mükemmel bir varlık olarak yaratılmışlığın bilincinde olan insanoğlunun iyi, güzel, doğru, mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmesi bir anlamda içinde yaşadığı toplumla ilgilidir. Nitekim insanı temel, toplumsal ve evrensel değerlerle bütünleştirip bireysel ve toplumsal huzura kavuşturacak, aynı zamanda seçkin ve aydın kılacak etmenlerin başında içinde yaşadığı toplumun değerleri / değer yargıları gelir (Alyılmaz, 2008: 137).

Değerler tüm insanları ilgilendiren evrensel nitelikte olabileceği gibi, yaşayışların, tarihin, gelenek göreneklerin etkisiyle toplumdan topluma değişiklik gösteren ulusal nitelikte de olabilmektedir.

Evrensel değerler; sadece bir toplum, bir grup ya da örgüt için değil, bütün dünya toplumu için geçerli olan değerlerdir. Evrensel değerler dünyanın neresine gidilirse gidilsin geçerli olan ve paylaşılan değerlerdir (Yılmaz, 2008). Sevgi, saygı, adalet, eşitlik, çalışkan olma gibi tüm insanlığı ilgilendiren bu değerler evrensel değerlerdir.

Toplumlar tüm insanlığı ilgilendiren evrensel değerlerin yanı sıra bir de tarihinden, kültüründen, yaşama biçiminden gelen kendilerine özgü değerlere sahiptir. Vatan, millet, bayrak, gelenek ve görenekler gibi değerler sadece o toplumu ilgilendirdiği için toplumsal / millî değerlerdir. "Değerler, bir toplumun kültürünü, diğer toplumların kültürlerinden ayıran ve millî sınırlarla çizilmiş toplum yapısı içindeki bireylerin dağılmasını önleyen, millî birliği pekiştiren ve sosyal dayanışmayı sağlayan faktörlerdir" (Seyyar, 2003: 99-100).

Türk edebiyatı tarihinin özellikle de Cumhuriyet Dönemi edebiyatının en önemli isimlerinden birisi de hiç kuşkusuz Yahya Kemal Beyatlı'dır. Yahya Kemal'in eserlerinde âdeta bir nakış gibi işlediği millî, manevi, tarihî ve evrensel değerler onu Türk şiirinde zirveye yerleştirmiştir.

Kenan Akyüz, *Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi* isimli eserinde Yahya Kemal'in tarih ve edebiyata bakışı ile ilgili şu tespitleri yapmaktadır:

Yahya Kemal, zamanında türlü anlayışlara yol açan "Millî Edebiyat" tabirinden anlayış itibarıyla Avrupalı, fakat söyleyiş ve muhteva bakımlarından millî özelliklerle dolu bir edebiyat anlıyor ve bu özellikleri Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşu tarihinden daha gerilere götürmek istemiyordu. Onca, tarihi dolduran birçok Türk imparatorlukları arasında devrine göre, yalnız siyasi değil, aynı zamanda her

bakımdan ve tam manasıyla medeni ve örnek bir üstünlük yaratabilmiş bunu asırlarca devam ettirebilmiş olan Osmanlı İmparatorluğu; bütün tarihi, gelenekleri, hatıraları ve hüküm sürdüğü yerlerin tabii ihtişamı ile millî bir edebiyatı besleyebilecek misilsiz bir kaynaktır. Bizim bu topraklar üzerindeki millî ömrümüz yedi yüz yıllıktır (Akyüz, 2010: 724).

“Dil öğretiminin en vazgeçilmez unsuru, hiç şüphesiz metindir. Dili öğrenen kişinin, öğrendiği dili sevmesi için, sunulan metinlerin gerek konu olarak gerekse edebî zevk ve yetkinlik olarak öğrenciye hitap etmesi gerekmektedir” (Şahin, 2018: 44). Yahya Kemal’in eserleri de Türk Millî Eğitimi’nin genel amaçlarında ve Türkçe / Türk Edebiyatı / Dil ve Anlatım Öğretim Programı’nın genel amaçları ve kazanımlarında belirtilen özellikleri / becerileri öğrencilere kazandırma konusunda yararlanılabilecek başucu kaynakları arasındadır.

Bu çalışmada Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerindeki değerler incelenmiştir. Yapılan alanyazın taramasında Yahya Kemal Beyatlı ve eserleri üzerine yapılmış birçok çalışma olmasına rağmen Beyatlı’nın eserlerini değerler bağlamında inceleyerek yazara ait değer algısını sistematik bir biçimde gözler önüne seren bir araştırma bulunmamaktadır. Bu eksiklik araştırmanın temel problemlerini oluşturmaktadır.

Bu araştırma ile Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerindeki eğitsel değerlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

- Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerindeki evrensel eğitsel değerler nelerdir?
- Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerindeki ulusal eğitsel değerler nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerindeki eğitsel değerlerin incelenmeyi amaçlayan bu araştırma nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması şeklinde desenlenmiştir. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Durum çalışması belirli bir duruma odaklanır ve durum çalışmasında zengin bir betimleme yapılır (Merriam, 2013). Bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

Araştırmanın İnceleme Nesneleri

Araştırmada Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki değer ifadelerinin tespit edilmesi aşamasında Yahya Kemal Beyatlı'nın *Kendi Gök Kubbemiz*, *Eski Şiirin Rüzgârıyla*, *Rubâiler ve Hayyam Rubâilerini Türkçe Söylemiş*, *Bitmemiş Şiirler*, *Aziz İstanbul*, *Eğil Dağlar*, *Siyâsî ve Edebî Portreler*, *Siyâsî Hikâyeler*, *Edebiyata Dair*, *Çocukluğum Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım*, *Târih Musâhabeleri*, *Mektuplar Makaleler* olmak üzere toplam 12 eseri incelenmiştir.

Veri Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak doküman incelemesinden faydalanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde eğitsel değer olduğu düşünülen ifadeler öncelikle araştırmacı tarafından tespit edilmiştir. Daha sonra bu ifadeler, Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesinden üç öğretim üyesi ve iki araştırma görevlisi ile Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesinden iki öğretim üyesi, tarafından incelenerek bu ifadelerin araştırmacı tarafından belirlenen eğitsel değerleri taşıyıp taşımadığını belirtmeleri istenmiştir. Araştırmacılar arasında görüş ayrılıklarının olduğu tema ve kodlar üzerine tartışılarak söz konusu tema ve kodlar uygun kategoriler altına yerleştirilmiştir.

Araştırmada verilerin değerlendirilmesinde nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 227).

Bulgular

Toplumun kültürünü oluşturan inançlar, fikirler ve normların her birini oluşturan değerler, en kapsamlı hâliyle (1) “İnsana özgü değerler”, (2) “İnsan-insan ilişkisi değerleri”, (3) “İnsan-toplum ilişkisi değerleri”, (4) “Toplum-insan ilişkisi değerleri”, (5) “Toplum-toplum ilişkisi değerleri” ve (6) “İnsan-doğa ilişkisi değerleri” olmak üzere altı maddede ele alınabilir.

Yukarıdaki maddeler, araştırma kapsamında, daha anlaşılır olması amacıyla, genel hatlarıyla tekrar gruplandırılmış ve “1. Kişiyeye özgü ilişki değerleri, 2. Kişilerarası ilişki değerleri ve 3. Kişiler ve doğa ilişkisi değerleri” şeklinde üç ana grupta ele alınmıştır.

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerindeki Evrensel Eğitsel Değerler Nelerdir?

Tablo 1. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde evrensel eğitsel değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri ile ilgili bulguların frekans dağılımları

Eserler	Eğitsel Değerler								
	Ahlak / etik	Aklı kullanma	Alçakgönüllülük	Asalet	Azimli ve mücadeleci olma	Barişsever olma	Bilgili/ aydın olma	Bilimsellik	Cesaret
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Kendi Gök Kubbemiz	-	-	2	3	3	-	4	-	5
Eski Şiirin Rüzgârıyla	-	-	2	2	2	-	2	-	8
Rubâîler ve Hayyam									
Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş	-	2	2	1	-	-	1	-	-
Bitmemiş Şiirler	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Aziz İstanbul	-	2	-	3	4	-	5	7	1
Eğil Dağlar	6	10	6	-	12	21	5	3	-
Siyâsî ve Edebî Portreler	10	-	1	-	1	2	6	3	3
Siyâsî Hikâyeler	3	-	1	1	2	-	10	1	-
Edebiyata Dair	2	-	2	-	1	-	10	6	-
Çocukluğum									
Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım	6	2	4	1	1	1	20	4	1
Tarih Musâhabeleri	1	2	4	1	1	3	3	3	1
Mektuplar Makaleler	1	-	-	1	3	-	6	3	-
Toplam	29	18	25	13	30	27	72	30	19

Eserler	Eğitsel Değerler								
	Çalışkanlık	Disiplinli olma	Dürüst olma	Estetik	Girişimci / üretici olma	Güven / güvenilir olma	İç güzelliğe değer verme	İdeal sahibi olma	İleri görüşlü olma
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Kendi Gök Kubbemiz	6	-	1	8	-	-	3	4	1
Eski Şiirin Rüzgârıyla	-	-	1	7	-	1	9	8	-
Rubâîler ve Hayyam									
Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş	-	-	2	-	-	-	10	-	-
Bitmemiş Şiirler	-	-	1	1	-	-	-	1	-
Aziz İstanbul	4	1	-	3	5	-	-	3	2
Eğil Dağlar	6	8	12	-	3	8	-	4	16
Siyâsî ve Edebî Portreler	3	5	5	-	1	3	-	2	1
Siyâsî Hikâyeler	2	6	6	-	1	3	-	-	-
Edebiyata Dair	1	1	3	16	8	-	1	2	1
Çocukluğum									
Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım	3	3	4	-	2	5	3	2	3
Tarih Musâhabeleri	1	1	-	1	-	2	-	-	10
Mektuplar Makaleler	6	1	-	2	3	2	1	4	-
Toplam	32	26	35	38	22	24	27	30	34

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi

Eserler	Eğitsel Değerler								
	Kanaatkâr / tutumlu olma	Kişilik sahibi olma	Liderlik	Liyakat	Özgün olma	Özgürlük	Özgüven / özsaygı	Samimiyet	Sabırlı olma
	f	f	f	f	f	f	f	f	f
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	2	1	1	-	2	5	6	5	1
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla</i>	1	2	2	-	2	-	3	-	2
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>	-	-	-	-	-	2	-	1	-
<i>Söyleyiş</i>	-	-	1	1	-	4	1	-	-
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	2	-	1	3	2	2	3	1	-
<i>Aziz İstanbul</i>	3	1	7	2	10	19	6	3	6
<i>Eğil Dağlar</i>	4	1	2	-	3	1	-	4	3
<i>Siyâsî ve Edebî</i>	1	4	-	5	-	1	-	-	2
<i>Portreler</i>	-	-	-	-	5	1	6	6	3
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	1	11	6	4	4	6	4	3	1
<i>Edebî Hatıralarım</i>	-	2	5	3	-	1	1	-	-
<i>Tarih Musâhabeleri</i>	1	1	1	-	8	2	5	1	-
<i>Mektuplar Makaleler</i>	15	23	26	18	36	44	35	24	18
Toplam									

Eserler	Eğitsel Değerler							
	Sağlık	Sanat	Sır tutma	Temizlik	Ümitli / iyimser olma	Yeniliklere açık olma	Yumuşak huylu olma	Zarafet sahibi olma
	f	f	f	f	f	f	f	f
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	2	10	1	3	8	1	1	1
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla</i>	3	2	-	1	-	-	2	-
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>	-	2	-	-	1	-	-	-
<i>Söyleyiş</i>	-	1	-	-	1	-	-	1
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	-	9	-	2	1	1	-	3
<i>Aziz İstanbul</i>	-	2	-	13	15	3	1	1
<i>Eğil Dağlar</i>	1	6	-	2	2	1	3	12
<i>Siyâsî ve Edebî</i>	3	-	4	-	2	3	-	5
<i>Portreler</i>	-	59	-	-	2	14	-	8
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	4	9	1	5	7	3	5	3
<i>Edebî Hatıralarım</i>	-	-	1	1	3	6	2	7
<i>Tarih Musâhabeleri</i>	1	17	-	1	1	7	-	5
<i>Mektuplar Makaleler</i>	14	117	7	28	43	38	14	46
Toplam								

Tablo 1’de görüldüğü üzere Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde yer alan evrensel değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri tespit edilmiştir. Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde en çok yer alan eğitsel değerler “sanat” (f: 117), “bilgili/aydın olma” (f: 72), “nezaket sahibi olma” (f: 46), “özgürlük” (f: 44), “ümitli / iyimser olma” (f: 43), “estetik” (f: 38), “yeniliklere açık olma” (f: 38), “özgün olma” (f: 36), “dürüst olma” (f: 35), “özümlen / özsaygı” (f: 35), “ileri görüşlü olma” (f: 34), “çalışkanlık” (f: 32), “bilimsellik” (f: 30) ve “ideal sahibi olma” (f: 30) şeklinde belirlenmiştir.

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde “sanat” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Gönlüm isterdi ki mâzini diriltten san'at,

Sana târihini her lâhza hayâl ettirsin (*Kendi Gök Kubbemiz*: 21).

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde “bilgili/aydın olma” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Vakıa bu Türk intibahını en ziyade temin eden, Türklerin hürriyet üzerinde müesses dinleri, İslâm idi. (Türklerin), ilmi Çin'de bile olsun gidin arayın, ilim Müslümanın gasbedilmiş malıdır, diyen Peygamberlerinin mukaddes sözüyle amel, hür ve insanî idiler (*Aziz İstanbul*: 75).

Tablo 2. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde evrensel eğitsel değerlerden kişilerarası ilişki değerleri ile ilgili bulguların frekans dağılımları

Eserler	Eğitsel Değerler								
	Adelet / adil olma	Arkadaşlık / dostluk / kardeşlik	Cömert / fedakâr olma	Eşitlik	Hoşgörülü olma	İyi iletişim / iyi ilişki kurma	Kadın ve aileye önem verme	Kıymet bilme	Merhametli olma
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	-	6	1	1	1	-	2	3	10
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla</i>	-	3	5	-	-	2	-	3	2
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>									
<i>Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş</i>	-	5	-	1	-	-	-	7	-
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	1	-	-	-	-	-	-	1	1
<i>Aziz İstanbul</i>	-	1	-	-	1	1	3	-	1
<i>Eğil Dağlar</i>	10	3	8	3	2	3	2	3	4
<i>Siyâsî ve Edebî Portreler</i>	3	7	6	-	2	3	5	-	2
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	-	4	1	-	-	2	-	-	2
<i>Edebiyata Dair</i>	1	3	-	-	-	1	7	2	3
<i>Çocukluğum</i>									
<i>Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım</i>	5	10	3	1	-	5	6	3	7
<i>Tarih Musâhabeleri</i>	1	1	-	3	-	-	1	-	-
<i>Mektuplar Makaleler</i>	2	6	4	3	5	-	14	4	2
Toplam	23	49	28	12	11	17	40	26	34

Eserler	Eğitsel Değerler						
	Sadakat	Saygı	Sevgi	Sosyal sorumluluk	Vatan ve millet sevgisi	Vefalı olma	Yardımseverlik / iyilikseverlik
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	1	13	27	4	22	2	2
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla</i>	1	2	21	-	1	5	3
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>							
<i>Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş</i>	-	-	7	-	-	4	-
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	-	1	8	-	6	1	2
<i>Aziz İstanbul</i>	-	1	2	2	6	-	1
<i>Eğil Dağlar</i>	2	12	1	5	9	2	8
<i>Siyâsî ve Edebî Portreler</i>	1	5	2	1	1	3	4
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	3	4	1	-	-	4	1
<i>Edebiyata Dair</i>	1	5	7	2	2	1	-

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi

Çocukluğum							
Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım	4	10	11	2	10	7	4
Tarih Musâhabeleri	2	-	-	3	3	-	-
Mektuplar Makaleler	3	7	6	5	13	1	-
Toplam	15	60	93	24	73	30	25

Tablo 2’de görüldüğü üzere Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde yer alan evrensel değerlerden kişilerarası ilişki değerleri tespit edilmiştir. Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde en çok yer alan eğitsel değerler “sevgi” (f: 93), “vatan ve millet sevgisi” (f: 73), “saygı” (f: 60), “arkadaşlık / dostluk / kardeşlik” (f: 49), “kadın ve aileye önem verme” (f: 40), “merhametli olma” (f: 34), “vefalı olma” (f: 30) şeklinde belirlenmiştir.

Aşağıda Yahya Kemal’in eserinde “sevgi” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

O dem ki şevk ile tâbân olur gönül gönüle
 Bilâ-irâde şitâbân olur gönül gönüle
 Görünce âyine-î neşvesinde lâhûtu
 Kemâl-i vecd ile kurbân olur gönül gönüle
 Yeter hikâyet-i hâlât-ı Şems ü Mevlânâ
 Ne rûtbe mihr-i dırâhşân olur gönül gönüle
 Hudûd-ı aklı aşan manevî seferlerde
 Yegâne meş’al-i îmân olur gönül gönüle
 Kemal Hafız’a hayran Fuâd Hayyam’a
 Suhande fâris-i meydan olur gönül gönüle (*Eski Şiirin Rûzgârıyla*: 35-36).

Aşağıda Yahya Kemal’in eserinde “vatan ve millet sevgisi” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Türklük, beş yüz seneden beri İstanbul’u ve Boğaziçi’ni bütün beşeriyetin hayaline böyle nakşetti. Mimarîsini bu şehrin her tepesine, her sahiline, her köşesine kurarken güya: “artık bu diyar dünya durdukça Türk kalacaktır” dediği hissedilir (*Aziz İstanbul*: 3).

Tablo 3. Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde evrensel eğitsel değerlerden kişiler ve doğa ile ilgili ilişki değerleri ile ilgili bulguların frekans dağılımları

Eserler	Eğitsel Değerler		
	Doğaya duyarlı olma	Memleket sevgisi ve özlemi	Tarihî / Kültürel mirasa duyarlı olma
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	20	19	10
<i>Eski Şiirin Rûzgârıyla</i>	7	4	-
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>			
<i>Rubâîlerini Türkçe Söylemiş</i>	1	-	4
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	8	2	-
<i>Aziz İstanbul</i>	15	1	13
<i>Eğil Dağlar</i>	-	6	5

<i>Siyâsî ve Edebî</i>			
<i>Portreler</i>	-	5	-
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	-	-	-
<i>Edebiyata Dair</i>	2	1	9
<i>Çocukluğum</i>			
<i>Gençliğim Siyâsî ve</i>	3	11	10
<i>Edebî Hatıralarım</i>			
<i>Tarih Musâhabeleri</i>	-	-	-
<i>Mektuplar</i>			
<i>Makaleler</i>	4	2	6
<i>Toplam</i>	60	51	57

Tablo 3’te görüldüğü üzere Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde yer alan evrensel değerlerden kişiler ve doğa ile ilgili değerler tespit edilmiştir. Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde yer alan eğitsel değerler “doğaya duyarlı olma” (f: 60), “tarihî / Kültürel mirasa duyarlı olma” (f: 57) ve “memleket sevgisi ve özlemi” (f: 51) şeklinde belirlenmiştir.

Aşağıda Yahya Kemal’in eserinde “doğaya duyarlı olma” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Küçüksü vâdîsinde gezerken; biraz istirahat etmek arzûsuyla, derenin aktığı ağaçlığa girdimdi; yeryüzünde, akan suların en incesi olan o su, kırmızı, beyaz ve mâvi taşlarla döşeli küçücük ve dolambaçlı yatağından, rü’yâ görür gibi, derin bir fısıltı ile akıyordu; o yapraklar, o yeşil gölgelik, o temiz su, o fısıltı, o derin istirahat saati bana ihsâs ediyordu ki, anne tabiatın kalbinde yakın bir yerdeydim. O gün, o saat, o yerde iyilik denilen his iliklerime kadar geçti idi. Geçenlerde yine Küçüksü’daydım; yine o yere gittim. Oturdum; o temiz su, o temiz yataktan yine aynı fısıltı ile akıyordu, tabîatin o iyilik ve istirahat saati orada devam ediyordu. Ben ne kadar değişmişim! Fakat o su hiç değişmemişti (*Edebiyata Dair*: 160).

Aşağıda Yahya Kemal’in eserinde “tarihî / kültürel mirasa duyarlı olma” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Fakat bu defa bu hâllerimiz tekrar etmesin. İstiklâl Muharebesi’nin bütün hatıraları henüz elimizde, gözümüzün önünde iken toplattırılın, muhafaza edilsin. Maarif Vekili yarın ki “İstiklal Müzesi”nin bu günden ilk banisi olabilir; İstiklal Muharebesi’nin meydanlarında dalgalanmış bütün bayraklarımızı, silah, kisve, hâsılı bin türlü ufak tefek eşyayı toplamaya başlarsa büyük bir eser vücuda getirebilir (*Eğil Dağlar*: 279).

Yahya Kemal Beyatlı’nın Eserlerindeki Ulusal Eğitsel Değerler Nelerdir?

Tablo 4. *Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinde ulusal eğitsel değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri ile ilgili bulguların frekans dağılımları*

Eserler	Eğitsel Değerler								
	Ana dili / Türkçeye Değer Verme <i>f</i>	Dinî inanç <i>f</i>	Fetih inancı <i>f</i>	Hırslı olmama / tokgözlü olma <i>f</i>	Kahramanlık / yiğitlik <i>f</i>	Millî bilince sahip olma <i>f</i>	Millî tarihi sevme <i>f</i>	Şehitlik <i>f</i>	Türk kimliğine değer verme <i>f</i>

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi

<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	2	19	11	3	10	13	17	3	7
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla Rubâîler ve Hayyam</i>	1	26	10	1	9	-	19	2	3
<i>Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş</i>	1	10	2	-	-	-	-	-	-
<i>Bitmemiş Şiirler</i>	1	6	2	1	9	-	4	-	1
<i>Aziz İstanbul</i>	4	14	9	1	4	23	4	4	5
<i>Eğil Dağlar</i>	2	10	3	3	12	17	6	3	14
<i>Siyâsî ve Edebî Portreler</i>	6	4	-	4	-	13	1	-	6
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	1	4	-	3	-	1	-	-	1
<i>Edebiyata Dair Çocukluğum</i>	30	4	-	1	-	13	-	-	7
<i>Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım</i>	4	9	2	4	2	5	1	-	18
<i>Tarih</i>	-	4	5	4	1	2	6	1	8
<i>Musâhabeleri</i>	-	4	5	4	1	2	6	1	8
<i>Mektuplar</i>	5	3	-	1	3	10	4	-	8
<i>Makaleler</i>	5	3	-	1	3	10	4	-	8
Toplam	57	113	44	26	50	97	62	13	78

Tablo 4'te görüldüğü üzere Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde yer alan ulusal değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri tespit edilmiştir. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde en çok yer alan eğitsel değerler “dinî inanç” (f: 113), “millî bilince sahip olma” (f: 97), “Türk kimliğine değer verme” (f: 78), “millî tarihi sevme” (f: 62), “ana dili / Türkçeye değer verme” (f: 57), “fetih inancı” (f: 44) şeklinde belirlenmiştir.

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde “dinî inanç” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

İslamiyeti olsun, Hristiyanlığı olsun, diğer dinleri olsun, bütün milletler daima kendi hilkatleriyle temayülleriyle, muhayyileleriyle, ihtiyaçlarıyla karıştırarak kabul etmişlerdir. Ve başka türlü almalarına zaten imkân yoktur (*Siyasî ve Edebî Portreler*: 54-55).

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde “Türk kimliğine değer verme” değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Roma'nın şarkını fethettiğin andan sonra,
Yüce dağlar gibidir gördüğün iş, Türk oğlu!
Girdiğin yerde asırlarca kalıştan başka,
Kurduğun devlet asırlarca muzaffer yürüdü.
Tâlihinin döndüğü en korkulu yıllarda bile,
Yürüyen düşmanı son hamlede döktün denize.
Açtığın ülkede, yoktan yaratış kudretini,
Azminin kurduğu yüzlerce şehirden fazla,
İri firûzeye benzer nice gök kubbeyeyle,

Dehre aksettiriyor, gerçi, büyük mîmârî;

Bu eserler seni göstermeğe kâfi diyemem (Kendi Gök Kubbemiz: 21).

Tablo 5. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde ulusal eğitsel değerlerden kişilerarası ilişki değerleri ile ilgili bulguların frekans dağılımları

Eserler	Eğitsel Değerler	
	Birlik olma <i>f</i>	Misafirperverlik <i>f</i>
<i>Kendi Gök Kubbemiz</i>	5	-
<i>Eski Şiirin Rüzgârıyla</i>	10	-
<i>Rubâîler ve Hayyam</i>		
<i>Rubâîlerini Türkçe</i>	-	-
<i>Söyleyiş</i>		
<i>Bitmemiş Şiirler</i>		-
<i>Aziz İstanbul</i>	14	-
<i>Eğil Dağlar</i>	22	-
<i>Siyâsî ve Edebî</i>		
<i>Portreler</i>	1	3
<i>Siyâsî Hikâyeler</i>	-	2
<i>Edebiyata Dair</i>	-	-
<i>Çocukluğum</i>		
<i>Gençliğim Siyâsî ve</i>	4	5
<i>Edebî Hatıralarım</i>		
<i>Tarih Musâhabeleri</i>	1	-
<i>Mektuplar</i>		
<i>Makaleler</i>	3	3
Toplam	60	13

Tablo 5'te görüldüğü üzere Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde yer alan ulusal değerlerden kişilerarası ilişki değerleri ile ilgili değerler tespit edilmiştir. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde yer alan eğitsel değerler "birlik olma" (f: 60) ve "misafirperverlik" (f: 13) şeklinde belirlenmiştir.

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde "birlik olma" değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Evet, iki sene evveline kadar yaşamak hakkını ancak maziye ait eserlerle talep ediyorduk. Bugüne göre bir millet olduğumuzu ispat lâzımdı. İşte millî hareket bir sene içinde bu hakikati ortaya koydu, bir sene içinde Mustafa Kemal'i milletin timsali olarak yarattı. Bir sene içinde bütün sütü temiz Türkler o timsalin etrafında bir kitle oldular (*Eğil Dağlar*: 45-46).

Aşağıda Yahya Kemal'in eserinde "misafirperverlik" değerinin işlendiği bir örnek metine yer verilmiştir:

Evin sâhibi, kendi gelirine göre ikrâm etmekten hoşlanır, kendisini görmeğe gelenleri ağırlamağı bilir, yiyecek içecek bakımından sofrasını iştihâlarına göre hazırlardı. Dışarıda eğlenmekten çekindiği için, konağındaki kabûl odasının havası bozulacak bir neş'esizliğe meydan vermezdi. Saatlerce süren sohbetlerinde kimseyi kıracak bir sözden, hatta imâdan sakınırdı (*Siyâsî Hikâyeler*: 81).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Dil eğitimi; konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerilerini dil bilgisi kuralları çerçevesinde ve bir bütün dâhilinde insana kazandırmayı amaçlayan bir süreçtir. Dil eğitimi, kültür aktarımını da beraberinde getirir. Dilin kuşaktan kuşağa ve insandan insana bu aktarım yeteneği bilgi aktarımının da vazgeçilmez bir köprüsü olduğu anlamına gelir. Bir dili, o dilin iklimi içerisinde öğrenen hedef kitleler; o dilin ve kültürün oluşturduğu maddi ve manevi mirasın da taşıyıcısı hâline gelirler. Her dil, geçmişten bugüne bulunduğu kültürün ve ait olduğu milletin ilmini de kurallarında, kelimelerinde, cümlelerinde, edebiyatında taşır (Bağcı Ayrancı ve Temizyürek, 2017: 33; Er, 2017: 193; Alyılmaz, 2018: 2460-2461).

Yahya Kemal Beyatlı'nın eserleri incelendiğinde, birçok değer unsurunu barındırdığı görülmektedir. Bu çalışmada tespit edildiği gibi, Yahya Kemal Beyatlı eserlerinde eğitimde kullanılabilecek hem ulusal hem de evrensel değerlere vurgu yapmıştır. Bu yönüyle Beyatlı'nın eserleri hem ulusal hem de evrensel olarak değerli, yararlı, anlamlı ve önemlidir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın incelenen eserlerinde evrensel değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri kapsamında ele alınabilecek birçok değer tespit edilmiştir. Bu kapsamda Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinde en çok yer alan eğitsel değerlerde ikisi "sanat" ve "bilgili / aydın olma" şeklinde belirlenmiştir. Güzel sanatlar, çok yaygın ve umumi bir sınıflandırmaya göre, beş ana bölümde düşünülmüştür. Batılı estetikçi ve filozoflar tarafından, tabiatıyla batı kültürünün sanatları esas alınarak yapılan bu sınıflandırmaya göre beş sanat, mimarî, heykel, resim, müzik ve edebiyattır (Okay, 1998: 15). Yahya Kemal'in manzum ve mensur eserleri incelendiğinde sözü edilen beş sanat dalının hepsine duyarlı olunmakla birlikte, mimari ve müzik sanatının öne çıktığı görülecektir.

Yahya Kemal Beyatlı eserlerinde bilgili / aydın olma değerine oldukça fazla vurgu yaptığı görülür. Özellikle Çocukluğum Gençliğim Siyâsî ve Edebî Hatıralarım adlı eserinde bu değer fazlaca karşımıza çıkar. Bunun sebebi Yahya Kemal Beyatlı'nın aydın kimliğini söz konusu eserine diğer eserlerine göre daha rahat yansıtabilme imkânı bulmuş olmasından kaynaklanabilir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın incelenen eserlerinde ulusal değerlerden kişiye özgü ilişki değerleri kapsamında ele alınabilecek değerler tespit edilmiştir. Bu kapsamda Beyatlı'nın eserlerinde en çok yer alan iki eğitsel değerler "dinî inanç" ve "millî bilince sahip olma" değerleridir. Bilgegil (2000), Yahya Kemal'in şiirlerinde din isimli makalesinde, şairin yüz seksen mazumesinin incelenmesi sonucunda, altmış dört adet din başlığı altında değerlendirilebilecek kelimeler olduğunu, sayı itibari ile iki yüz altmış yedi inanca dayalı kelime kullanımını tespit etmiştir. Aktaş (1996) millî bilinci, kendine özgü bir şekilde "kolektif ruh" olarak adlandırır ve millî bilincin (kolektif ruh) Yahya Kemal'in eserlerinde kendine yer bulduğunu belirtir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın incelenen eserlerinde evrensel değerlerden kişilerarası ilişki değerleri kapsamında ele alınabilecek ve en fazla karşılaşılan iki değer "sevgi" ile "vatan ve millet sevgisi" olarak belirlenmiştir. Ulusal değerlerden kişilerarası ilişki değerleri kapsamında ise çok fazla değer tespit edilmemiştir. Ulusal değerler olarak araştırmada "birlik olma" ve "misafirperverlik" değerlerine ulaşılmıştır.

Vatan, millet, tarih ve İstanbul şairi olarak bilinen Yahya Kemal, aynı zaman da büyük bir aşk ve sevgi şairidir. O da gönlümüze büyük bir his ve heyecan pek çok aşk şiiri yazmıştır. Hatta aşk duygusu, onun, teması farklı birçok şiirinde çok önemli bir yan unsur olarak da karşımıza çıkar. Mesela: Şair "Fenerbahçe" adlı şiirinde, İstanbul'un bu güzel semtini ve dolayısıyla baharın güzelliklerini anlatırken, sözü sonunda aşka ve sevgiye getirir (Özbalcı, 1996). "Ufuklar" şiirinde de söz en son anne sevgisine gelir. Annesinin ölümünden 59 yıl sonra yazmış olduğu "Ufuklar" şiirinde anne sevgisini ve özlemini en yoğun şekilde aksettirmiştir. Şiirde, aradan 59 yıl geçse bile, candan sevilen "semavî gözler" in "engin ufuklar"ın ölümün soğukluğu ile donuk gözlere dönüşmesinin ve yalnızlığın ıstırabı hissedilir.

Yahya Kemal'in eserlerinde en çok işlenen temalardan biri "vatan sevgisi ve milletin menfaatlerine karşı duyarlı olma değeri"dir. O, özellikle nesirlerinde de vatan ve millet kavramları teması üzerinde durur. Aktaş da (1992) Yahya Kemal'in eserlerinde en çok işlenen temalardan birinin vatan olduğunu belirtir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın incelenen eserlerinde evrensel değerlerden kişiler ve doğa değerleri kapsamında çok fazla değer tespit edilmemiştir. Ulusal değerler başlığı altında ise değerlerden kişiler ve doğa ile değerlerine hiç rastlanmamıştır. Araştırmada evrensel değerlerden "doğaya duyarlı olma", "tarihî / kültürel mirasa duyarlı olma" ve "memleket sevgisi ve özlemi" değerlerine ulaşılmıştır. "Yahya Kemâl'in, şiirlerine genel olarak; İstanbul semtleri ve bu semtlerde yaşayan insanlar, İstanbul ve Boğaziçi'nin doğa güzellikleri, Türk toplumunun yarattığı uygarlık ve bu uygarlığa duyduğu hayranlık şiirinin kaynaklarını oluşturur. Osmanlı tarihindeki zaferler ve yenilgilerin verdiği duygular, doğanın eşsiz güzelliği, din ve sonsuzluk duygusu, yaşlılık ve ölüm şiirinin kaynaklarını teşkil eder" (Bayrak, 2009: 1525).

Araştırma kapsamında aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Bu araştırmada Türk Edebiyatı'nın seçkin şairi ve yazarı Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki değerler incelenmiştir. Yahya Kemal Beyatlı gibi Türk Edebiyatının diğer usta isimlerinin de eserlerinin değerler açısından inceleyen çalışmaların çoğalmasında alan yazına katkı sağlayacaktır.
- Değerler her toplumun parmak izleridir. Toplum değerlere kendi karakteristik özelliklerini yansıtır. Yahya Kemal Beyatlı'nın eserleri de içinden çıktığı toplumun en önemli hassasiyetlerini /

Yahya Kemal Beyatlı'nın Eserlerinin Eğitsel Değerler Açısından Değerlendirilmesi

değerlerini yansıtan eserlerdir. Dolayısıyla Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki değerlerin eğitim süreçlerine yansıtılması şüphesiz değerler eğitimi açısından faydalı olacaktır.

- Öğrencilere, Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerinin okutulması hem ulusal hem evrensel değerleri kazandıracak hem de bu değerleri oluşturan hususları öğrenmelerini sağlayacaktır. Bütün bunların kazandırılması için, eserlerin değer odaklı olarak ele alınması ve işlenmesi gerekmektedir.

- Araştırmada kişiye özgü ilişkiye yönelik hem evrensel hem de ulusal birçok değer tespit edilmiştir. Dolayısıyla Yahya Kemal Beyatlı'nın eserleri ders kitabına metin seçme ölçütlerine uygun hâle getirildikten sonra öğrencilerin istifadesine sunulabilir.

Kaynaklar

Akbalık, H. (2015). *Değerler eğitimi bağlamında Hacı Bektaş-ı Veli'nin eserlerinde yer alan eğitsel unsurlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Aktaş, Ş. (1992). *Büyük Türk klasikleri: Yahya Kemal Beyatlı*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Aktaş, Ş. (1996). *Yenileşme dönemi Türk şiiri ve antolojisi*. Ankara: Akçay Yayınları.

Akyüz, K. (2010). *Batı tesirinde Türk şiiri antolojisi*. İstanbul: İnkılap Yayıncılık.

Alyılmaz, C., & Alyılmaz, S. (2014). Amirbek Turatoviç Muratov'dan Yenisey'e sesleniş. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3 (1), 68-84.

Alyılmaz, S. (2008). Öğretmen adaylarına göre görgü kurallarına aykırı davranışlar. *İzvestiya Vuzov*, 1 (2), 136-142.

Alyılmaz, S. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitlenin / "öğrenen" in önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7 (4), 2452-2463.

Bağcı Ayrancı, B., & Temizyürek, F. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin bilim dili olarak Türkçeye katkısı. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12 (17), 33-54.

Bayrak, Ö. (2009). Yahya Kemal'in şiirinin kaynakları. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4 (1), 1521-1542.

Beyatlı, Y. K. (1975). *Târih musâhabeleri*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (1976). *Bitmemiş şiirler*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (1986). *Çocukluğum, gençliğim siyasi ve edebi hatıralarım*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (1990). *Mektuplar makaleler*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (1999). *Eski şiirin rüzgârıyla*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2007). *Kendi gök kubbemiz*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2014). *Siyâsî ve edebî portreler*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2014b). *Siyâsî hikâyeler*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2015). *Eğil dağlar*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2015b). *Edebiyata dair*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Beyatlı, Y. K. (2016). *Aziz İstanbul*. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Bilgegil, K. (2000). *Yahya Kemal için yazılanlar*. (haz. K. Yetiş). İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

- Er, O. (2017). Evaluation of the cultural elements in the textbook "Genki I: An Integrated Course in Elementary Japanese". *Journal of Education and Training Studies*, 5 (9), 193-204.
- Kolaç, E. (2010). Hacı Bektaş Veli, Mevlana ve Yunus felsefesiyle Türkçe derslerinde değerler ve hoşgörü eğitimi. *Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Dergisi*, 55, 193-208.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Morris, C. (1956). *Varieties of human value*. Chicago: The University of Chicago.
- Okay, O (1998) *Sanat ve edebiyat yazıları*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Özbalcı, M. (1996). *Yahya Kemâl'in duygu ve düşünce dünyası*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Seyyar, A. (2003). *Ahlaki terimler sözlüğü*. İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Şahin, H. (2018). *Yahya Kemal Beyatlı'nın eserlerindeki değerler ve bu değerlere yönelik Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Thome, H. (2015). *Values, sociology of*. In: James D. Wright (editor-in-chief), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (2nd edition, Vol: 25). Oxford: Elsevier. pp. 47-53.
- Tolan, B. (1996). *Toplum bilimlerine giriş*. Ankara: Murat ve Adım Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Büyük Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Veugelers, W., & Vedder, P. (2003). *Values in teaching. Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 9 (4), 377-389.
- Yazıcı, M. (2014). Değerler ve toplumsal yapıda sosyal değerlerin yeri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24 (1), 209-223.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2008). *Eğitim yönetiminde değerler*. Ankara: Pegem Akademi.

Extended Abstract

Introduction

In our world where the concept of a society isolated from national culture and values is not possible, the concern of the eternal continuation of societies and cultures has always been a universal goal. This universal aim has guided many struggles of the Turkish nation on the stage of history. Being for every nation, being unity and being strong is an ideal. One of the most important tools that will provide this ideal is the values that are based on the common sense, thought, belief and life.

One of the most important names in the history of Turkish literature, especially the Republican Period, is undoubtedly Yahya Kemal Beyatlı. In Yahya Kemal's works, the national, spiritual, historical and universal values he worked as an embroidery placed him at the top of Turkish poetry. The aim of this research is to examine the educational values of Yahya Kemal Beyatlı's works.

Method

In this research which is prepared as a case study which is one of the qualitative research designs, data were collected by document analysis method. "Document analysis covers the analysis of written materials with information on the facts or facts that are intended to be investigated" (Yıldırım & Şimşek, 2008: 187). In this research Yahya Kemal Beyatlı's value in the works of identifying the expressions that on the brink of Yahya Kemal Beyatlı's Own Sky Dome, The Wind Of Old Poetry, Rubailer And Turkish Singing Of Hayyam Rubai's, Unfinished Poems, Glorious İstanbul, Lean Mountains, Political and Literary Portraits, Political Stories, About Literature, My Childhood, Youth, My Political and Literary Memories, History Causeries, a total of 12 works were examined. In the works of Yahya Kemal Beyatlı, the statements that were considered to be educational values were firstly determined by the researcher. Later, these statements were examined by two faculty members from the Faculty of Education at Atatürk University, Kâzım Karabekir Faculty of Education and two faculty members from the Faculty of Education of Kafkas University and they were asked to indicate whether these statements carry the educational values determined by the researcher. The themes and codes that have disagreements between the

researchers were discussed and placed under the appropriate categories. In the study, content analysis was used in qualitative data analysis techniques.

Result and Discussion

In the works of Yahya Kemal Beyatlı, many values which can be considered within the scope of the values of universal values are determined. In this context, Yahya Kemal Beyatlı's most important educational values were determined as "art" and "knowledgeable / enlightened". Fine arts are considered in five main sections according to a very common and common classification. According to this classification made by Western aesthetists and philosophers, based on the arts of western culture, there are five arts, architecture, sculpture, painting, music and literature (Okay, 1998: 15). Although all of the five art branches mentioned in the verse and prose works of Yahya Kemal were sensitive, the art of architecture and music were prominent.

It is seen that Yahya Kemal Beyatlı put a lot of emphasis on the value of being knowledgeable / enlightened in his works. Especially in my youth, my youth, my political and literary memories work this value is seen in our work. This may be due to the fact that Yahya Kemal Beyatlı had the opportunity to reflect the intellectual identity to the work in question more easily than the other works.

In the works of Yahya Kemal Beyatlı, the values that can be considered within the scope of the relationship values of the national values are determined. In this context, the two most important educational values in Beyatlı's works are "religious belief" and "national consciousness". Bilgegil (2000), as a result of examining the poet's hundred and eighty heaps in Yahya Kemal's poem article, he identified words under the heading of sixty-four religions and determined the use of words based on two hundred and sixty-seven faiths. Aktaş (1996) calls national consciousness in a unique way as collective spirit and states that national consciousness (collective spirit) has found its place in Yahya Kemal's works.

In the works of Yahya Kemal Beyatlı, the values of interpersonal relations between universal values can be considered and the most common values are determined as "love" with "love of the country and nation". In the context of interpersonal relationship values from national values, too much value was not determined. The national values have reached the values of "unity" and "hospitality" in the research.